

Umeå kommun  
[umea.kommun@umea.se](mailto:umea.kommun@umea.se)

Rektor för Dragonskolans Elitidrottsgymnasium  
[henrik.ragnvaldsson@umea.se](mailto:henrik.ragnvaldsson@umea.se)

## Beslut för gymnasieskola

---

efter riktad tillsyn av arbetet mot kränkande  
behandling vid Dragonskolans Elitidrottsgymnasium  
i Umeå kommun

2016-01-14

2 (6)

Dnr 43-2015:5821

## Riktad tillsyn av idrottsgymnasiers arbete mot kränkande behandling

Skolinspektionen genomför riktad tillsyn av idrottsgymnasiers arbete mot kränkande behandling under hösten 2015. I den riktade tillsynen granskas om gymnasiala idrottsutbildningar är utformade så att eleverna tillförsäkras en skolmiljö fri från kränkningar. Bland annat tillsynas skolenheternas målinriktade och åtgärdande arbete mot kränkningar.

Elevernas skolmiljö ska präglas av trygghet och vara fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en miljö där de känner sig trygga och inte blir utsatta av andra elever eller av personal. Denna miljö är inte begränsad till enbart lektionssalar, utan gäller även övriga utrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum etc. Det kan också avse miljöer utanför skolan men som har ett nära samband med skolans verksamhet, exempelvis elevboende eller träningslokaler. Rektor ska tillsammans med elever och personal bedriva ett långsiktigt och systematiskt arbete för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Utifrån en analys av nuläget ska verksamhetens utvecklingsbehov identifieras och med grund i denna analys ska nödvändiga förbättringsåtgärder vidtas. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas och vid fall av kränkningar ska åtgärder vidtas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

## Tillsyn i Dragonskolans Elitidrottsgymnasium

Skolinspektionen har genomfört riktad tillsyn av Dragonskolans Elitidrottsgymnasium. Skolenheten besöktes den 9 och 10 december 2015. Inför besöket fick elever och personal anonymt besvara en enkät. Skolinspektionen har också tagit del av en verksamhetsredogörelse samt dokumentation från skolenheten. Vid besöket genomfördes intervjuer med rektorn och representanter för personal och elever på idrottsutbildningen.

## Helhetsbedömning

Skolinspektionen bedömer att Dragonskolans Elitidrottsgymnasium genom sin organisation har skapat goda förutsättningar för samverkan mellan mentorer, tränare, skolledning och elevhälsa kring elevernas situation. Det finns system för att kartlägga elevernas trygghet och trivsel samt för att vidta åtgärder i de fall det kommer fram att en elev eller elever utsätts för kränkande behandling. En koordinator är anställd på heltid med uppdrag att ha tillsyn över elevhemmen och att hjälpa eleverna i deras vardag. Bland tränare finns en medvetenhet kring de hierarkier som kan råda mellan äldre och yngre elever

2016-01-14

3 (6)

Dnr 43-2015:5821

inom lagidrotter samt ett aktivt arbete för att motverka de beteenden som kan följa av denna kultur.

Vid tillsynen har det framkommit att det i samband med en så kallad nollning hösten 2015 skedde aktiviteter som skulle kunna utgöra kränkande behandling. Skolan har uppmärksammat händelsen och vidtagit relevanta åtgärder. Tillsynen visar dock att det saknas en planering för hur man konkret avser att arbeta för att motverka och förhindra liknande aktiviteter i framtiden. Skolinspektionen bedömer därför att rektor måste utveckla det förebyggande arbetet med syfte att motverka aktiviteter som kan innebära kränkningar av elever.

## **Skolinspektionens beslut**

---

### **Föreläggande**

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Umeå kommun att **senast den 15 april, 2016** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

### *Bedömning av brist*

Skolinspektionen konstaterar att huvudmannen inte uppfyller författningskraven avseende:

- Var och en som verkar inom utbildningen ska aktivt motverka alla former av kränkande behandling (1 kap. 5 § skollagen).
- Utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet (5 kap. 3 § skollagen).
- Huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att elever utsätts för kränkande behandling (6 kap. 7 § skollagen).

### *Åtgärder*

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Intensifiera värdegrundsarbetet och i det spegla de skillnader som kan finnas mellan skola och idrottskultur.
- Säkerställa att var och en som verkar inom utbildningen har kunskap om och förmåga att aktivt motverka alla former av kränkande behandling

2016-01-14

4 (6)

Dnr 43-2015:5821

- Vidta ytterligare åtgärder som, på kort och lång sikt, behövs för att så långt som möjligt undanröja risker för att elever utsätts för kränkande behandling.

#### *Motivering till bedömning av brist*

Enligt skollagen ska utbildningen utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor. Var och en som verkar inom utbildningen ska främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling. Utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet. Vidare ska huvudmannen se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att elever utsätts för kränkande behandling. I skollagen anges tvingande bestämmelser för huvudmannens ansvar avseende åtgärder mot kränkande behandling. I förarbetena till lagen anges att det i skolan ska råda en nolltolerans mot kränkningar (se prop. 2005/06:38 sid. 68).

Kränkande behandling är handlingar som kränker elevers värdighet. Kränkningarna kan bestå av till exempel nedsättande ord, ryktesspridning, förlöjliganden eller fysiska handlingar. Kränkningarna kan även bestå av utfrysning eller hot. De kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande (SKOLFS 2012:10).

Det framkommer i intervju med elever och personal att elever i årskurs 1, i samband med en nollning, på initiativ av äldre elever, genomfört handlingar som skulle kunna utgöra kränkande behandling. Enligt uppgift från elever, lärare och tränare har liknande händelser skett även tidigare läsår. Av intervjuer med elever, tränare, lärare och rektor framkommer att skolan uppmärksammat det som skedde samt vidtagit relevanta åtgärder.

Tillsynen visar att tränarna fortlöpande arbetar med de processer som sker i gruppen och vid behov samtalar med eleverna om hur man behöver agera för att fungera tillsammans med andra i en grupp. Vidare uppger tränarna att de fortsätter att arbeta för att motverka de tendenser till hierarkier som kan uppstå mellan eleverna. Utöver detta arbete framkommer det inte något som visar att skolan som helhet har en plan för hur de ska arbeta förebyggande och motverka att liknade händelser sker i framtiden. Skolans trygghetsgrupp säger i intervju att de varit tydliga i samtal med tränare att aktuell händelse inte kan accepteras men att de sedan "lämnat över ärendet" till rektorn. Rektorn betonar att liknande händelser inte får ske igen.

**Skolinspektionen bedömer** att det på skolenheten har förekommit handlingar som skulle kunna utgöra kränkande behandling eller utgöra en risk för att

2016-01-14

5 (6)

Dnr 43-2015:5821

kränkande behandling uppstår. Skolinspektionens utredningar har visat att det inom skolenheten skapats symboliska handlingar som till exempel innebär att nya elever förväntas utföra någon handling eller uppgift eller bli utsatt för någon handling. Skolinspektionen menar att detta tyder på ett ojämlikt förhållande mellan elever.

Skolinspektionens konstaterar att elever som börjar årskurs 1 på gymnasiet befinner sig i en miljö där det ibland kan vara svårt att säga ifrån. Alla handlingar som kan utgöra en risk för att kränkande behandling uppstår måste tas på allvar och förebyggas oavsett om eleverna uttrycker att det är på skoj.

Det är enligt Skolinspektionen viktigt att huvudmannen uppmärksammar och agerar om något som förekommer och i vissa fall är accepterat inom ramen för idrottskulturen också förekommer på skolenheten trots att det bryter mot skolans och samhällets värdegrund. I skolans skyldighet att förhindra och utreda kränkningar ligger en skyldighet för personalen att vara uppmärksam på den jargong och de beteendemöster som råder mellan eleverna och se till att miljön på skolenheten inte inbjuder till kränkande behandling.

Skolinspektionen bedömer att Dragonskolans Elitidrottsgymnasium brister när det gäller att planera för konkreta och uppföljningsbara åtgärder för att motverka situationer som kan utgöra risker för kränkningar av nya elever. Huvudmannen måste därför genomföra ytterligare åtgärder för att främja elevernas trygghet och förebygga risken för att kränkande behandling uppstår.

#### *Motivering till föreläggande som ingripande*

Mot bakgrund av att Umeå kommun inte uppfyller författningarnas krav avseende utbildningsverksamheten finns skäl att förelägga kommunen att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

### **Uppföljning**

---

Huvudmannen ska till Skolinspektionen skriftligen redovisa faktiskt vidtagna åtgärder för att avhjälpa bristen. Huvudmannen ska även redovisa i vilken grad den anser att insatta åtgärder har fått avsedd effekt. Redogörelserna skickas per post till Skolinspektionen, Box 3177, 903 04 Umeå eller via e-post till [skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se](mailto:skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se). Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för tillsynen i de handlingar som sänds in.

För att Skolinspektionen ska kunna bedöma att vidtagna åtgärder är tillräckliga och därmed bedöma att en brist är avhjälppt behöver redovisningen innehålla:

2016-01-14

6 (6)

Dnr 43-2015:5821

- De **konkreta åtgärder** som huvudmannen har vidtagit. Detta innefattar vad som har gjorts, hur det har gjorts, vem eller vilka som varit ansvariga för åtgärderna samt vilka personer och grupper som involverats i arbetet.
- En **beskrivning av resultatet** av huvudmannens genomförda åtgärder utifrån den uppföljning som huvudmannen genomfört.
- En **beskrivning av hur huvudmannen har följt upp** och försäkrat sig om att åtgärderna resulterat i att bristerna avhjälpas, samt vem (person/funktion) som är ansvarig för att detta har gjorts.

Om en påtalad brist inte fullt ut är avhjälpd ska huvudmannens redovisning innehålla en **beskrivning av pågående och eventuellt planerade åtgärder**, samt en beskrivning av hur huvudmannen planerar att följa upp och försäkra sig om att åtgärderna resulterar i att bristerna avhjälpas. Redovisningen ska också innehålla en tidsplan för arbetet.

På Skolinspektionens vägnar

  
Elisabeth Ahlgren  
Enhetschef/beslutsfattare

  
Britta Seeger  
Utredare/föredragande

#### Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Dragonskolans Elitidrottsgymnasium

## Allmänt om riktad tillsyn

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

I den riktade tillsynen tittar Skolinspektionen på ett avgränsat område som undersöks på ett urval av skolor eller verksamheter. En riktad tillsyn kan inriktas mot ett speciellt område eller en specifik sakfråga inom Skolinspektionens tillsynsområde. I vissa fall kan en riktad tillsyn också göras på grund av att Skolinspektionen har fått indikationer om att en viss skola, verksamhet eller huvudman har brister inom ett eller flera områden.

Urvalet av skolenheter beror på vad den riktade tillsynen inriktar sig på. Ibland väljs ett mindre antal skolor/verksamheter ut men ibland granskas alla som verkar inom området eller berörs av en specifik sakfråga.

Varje riktad tillsyn utformas utifrån det område som granskas och syftet med tillsynen. Granskningen kan göras till exempel i form av dokumentstudier, besök och intervjuer med rektorer, lärare, elever och andra berörda.

Efter tillsynen fattar Skolinspektionen ett beslut för varje skola, verksamhet eller huvudman som har granskats. Besluten riktas till den ansvarige huvudmannen. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmannen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i beslutet. Om tillsynen visar på brister ställer Skolinspektionen krav på åtgärder i beslutet. Om tillsynen avser ett speciellt område eller en specifik sakfråga och flera verksamheter ingår i tillsynen sammanställs resultaten av den riktade tillsynen i en övergripande rapport.

Mera information om den riktade tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats [www.skolinspektionen.se](http://www.skolinspektionen.se).

2016-01-14  
Dnr 43-2015:5821

## **Fakta om Dragonskolans Elitidrottsgymnasium**

Dragonskolan har sedan 2013 en enhet som benämns Elitidrottsgymnasiet. Totalt antal elever på Elitidrottsgymnasiet är 274 (av 2000 totalt på hela Dragonskolan). På riksidrottsgymnasiet innebandy går 42 elever och på riksidrottsgymnasiet friidrott går 20 elever. På Elitidrottsgymnasiet kan man läsa följande program; barn- och fritidsprogrammet, bygg- och anläggningsprogrammet, ekonomiprogrammet, naturvetenskapsprogrammet och samhällsprogrammet. På skolans två elevhem och i skolans elevlägenheter bor 64 elever.

Detta beslut omfattar skolenhetens gymnasieutbildning för elever inom RIG innebandy och RIG friidrott. Övriga utbildningar på skolenheten ingår inte i denna riktade tillsyn.

Huvudman för skolenheten är Umeå kommun. Utbildningen leds av en rektor.